

నీళ్లదార

ఎక్స్‌పెన్స్ అరగంట లేటు అని తెలుసుకుని, ఏమీ
 తోచక ప్లాట్ ఫారం ఆమూలనించి, ఈమూలదాకా రెండు
 సార్లు తిరిగి, చివరికి హిగిన్ బాదమ్మ బుక్ స్టాల్ దగ్గర నిల
 బడ్డాడు పున్నారావు. రకరకాల పుస్తకాలు అనేకానేక
 ఆకర్షణలతో అరల్లోంచి తొంగిచూస్తూ కొనేవాడికోసం
 కాచుకు కూచున్నట్టుగా ఉన్నాయి. అవన్నీ సింహావలోకనం
 చేస్తున్న పున్నారావుకి తనకొట్లో అమ్ముడుపోని ఫాన్సీ
 స్టాకు జ్ఞప్తికొచ్చింది. ఎన్ని పుస్తకాలు! ఇవన్నీ ఎవరు
 కొంటారో! పున్నారావుకి అమిత ఆశ్చర్యం వేసింది. ఈ
 పుస్తకాల షాపుల్ని గురించి తనెప్పుడూ అంతగా ఆలోచించ
 లేదు. బహుశా తన కొట్లో ఫాన్సీసామాన్లని చూసికూడా
 జనం అలాగే ఆశ్చర్యపోతారేమోననే ఊహ వెంటనే

పున్నారావుకి తట్టింది. తనలాంటి వ్యాపారికూడా ఒక్క ఊణం మూడు పోయినందుకు పున్నారావు కాస్త చింతించాడు. అన్నట్టు, తను పుస్తకం - ఏదైనా-కొని ఎన్నాళ్ళయింది! ఈ మధ్యగావును ఒకటో క్లాసు పుస్తకం కొన్నాడు కొడుక్కి. అప్పుడప్పుడు ఏవో పత్రికలు చదవాలని ఉబలాటం కలిగితే ఏ లైబ్రరీకో వెళ్ళి చదివేవాడు.

అవును, మరి. పుస్తకం కొనటమంటే మాటలా? అయినా తనకంత అభిరుచి లేదు-ఈ పుస్తకాల్లో రాసే విషయాలమీద. జీవితం అంతా డబ్బుతో కూడుకుని ఉంది. సంపాదించాలి. రెండుచేతుల్లో సంపాదిస్తేగాని వ్యవహారాలు కుదటబడవు. పున్నారావు కొంచెం నవ్వుకున్నాడు. వ్యవహారాలు కుదుటబడాలిసినవి తనకేమున్నాయిగనుక. ఏమీ లేవు. నిజమే.

కాని అన్నప్పడల్లా వ్యాపారం లాభించదు. జాగ్రత్తగా నిర్వహించుకుంటూ రావాలి. తనకి ఇరవైనాలుగ్గంటలూ ఈ వ్యాపారంతోనే సరిపోతుంది. ఏమిటో, ఇప్పుడు తన ప్రయాణంకూడా వ్యాపార సంబంధమైందే. సరదాగా ప్రయాణంచేసి ఎన్నాళ్ళయింది! ఎప్పుడూ ధరలూ, వస్తువులూ, మార్కెట్లూ, పున్నారావుకి కొంచెం విసుగు పుట్టింది. పుస్తకాలవైపు చూస్తున్నకొద్దీ అతనికి విసుగు మరింత ఎక్కువ కాసాగింది. ఈ పుస్తకాల్లో ఏమేం విషయాలు రాసుంటాయో! వీటిల్లో ఎంత విజ్ఞానంఉందో! ఒక్క ఊణం పున్నారావు తను కాలేజీచదువు చదవనందుకు

విచారించాడు. తను చదవగలిగితే ఎంత బావుండేది. ఫిప్పు
ఫారం మధ్యలోనే మా నెయ్యాలనే దుద్దుది తనకెందుకు
కలగాలి! పున్నారావు మనసులో అశాంతి బయలుదేరింది.

విసుగూ, అశాంతితో ఆలోచనలు సాగక ఉబుసు
పోకకి పున్నారావు బుక్ స్టాల్ లోని ఓ సినిమా ప్రతిక తీసుకుని
పేజీలు తిప్పసాగాడు. అందులోని అందమైన బొమ్మలూ,
కొత్త కొత్త సినిమాలు వివరాలూ, అవి చూస్తుంటే కోల్పో
యిన ఉత్సాహం తిరిగొస్తోంది అతనికి. ఇంతలోనే స్టాల్
యజమాని పున్నారావువైపు చురచుర చూసి “ఏమండీ, అది
మీరు కొంటారా?” అని అడిగాడు. పున్నారావు కొంచెం
తటపటాయించాడు. నెలచూశాడు. అర్థరూపాయి. అబ్బో!
అర్థరూపాయ్! వెధవది, చదవటానికి—లేక చూడటానికి—
అర్థగంట కూడా పట్టదు. తరవాత ఎందుకు పనికొస్తుంది!
శుద్ధ దండగ. పొట్లలు కట్టటానికూడా పనికిరావు ఆ
పేజీలు—చిన్న చిన్నవి. పున్నారావుకి కొనటానికి అంత
ఇష్టం కలగలేదు. మిగతా పేజీలు గబగబా తిప్పతూ :
“చూస్తున్నానండీ, బావుంటే తీసుకుంటాను”, అన్నాడు
కొంచెం గొప్పగా. అయితే ఆ షాపుయజమాని పున్నా
రావు గొప్పతనం ఇత్యాదులు ఏమీ లెక్కచెయ్యకుండా,
అతడు ఏమనుకుంటాడోనని ఆలోచించనుకూడా ఆలోచించ
కుండా కాస్త కటువుగా కూడా అన్నాడు: “అలా చూడ
డానికి వీలేదండీ.” పున్నారావుకి అభిమానం ముంచు
కొచ్చింది. ఎంతమాటన్నాడు. తన కొట్లో కాతాదార్లతో
ఇలాగే ప్రవర్తిస్తున్నాడా? వొచ్చినవాళ్ళందర్నీ మర్యాదగా

పరామర్శించి, ఏంకావాలో కనుక్కుని, వాళ్ళు వొద్దన్న
 కొద్దీ బలవంతాన వస్తువుల రకాలన్నీ చూపించి ఎంత
 మర్యాదగా ప్రవర్తిస్తాడు! మీరు కొంటేనే చూడండి, లేక
 పోతే వస్తువు ముట్టుకోటానికికూడా వీలేదని తను ఎప్పుడైనా
 అన్నాడా? వ్యాపారానికి కావలిసింది ముఖ్యంగా వినయ
 విధేయతలని ఈ పెద్దమనిషికి తెలియదేం! ఎంతమాట అనే
 శాడు. తన ముప్పైవళ్ళ జీవితంలో ఎప్పుడూ, ఎవరిచేతా
 పడనిమాట! రోషం ముఖంలోకి చిమ్మింది. అర్ధరూపాయి
 వినరి అతని ముఖాన కొట్టాలనిపించింది. కాని పున్నారావుకి
 మొదటిసించీ లభించిన తరిఫీదు అందుకు భిన్నప్రకృతి గలది.
 తమాయించుకున్నాడు. దర్జాగా జేబులోంచి అర్ధరూపాయి
 తీసి అతనివైపుకూడా చూపకుండా అన్నట్టు అర్ధరూపాయి
 తనదగ్గరలేదు. రూపాయిలోటు తీసి అతనివైపుకి నిర్లక్ష్యంగా
 గిరవాటు వేసి పుస్తకం పేజీలు తిప్పుతుంటే ఆ షాపు యజ్ఞ
 మానికి తలకొట్టేసినట్టుండదూ? పున్నారావు ఇంచుమించు
 అలాగే చెయ్యబోయాడు కాని చివరిక్షణంలో అతనిబుద్ధి
 మళ్ళింది. అర్ధరూపాయి! పుస్తకం చదివేసెంతరవాత—
 అంటే ఓ అరగంట తరవాత అప్పుడుగాని తనకి తెలియదు,
 తను చెయ్యబోయే తెలివితక్కువ పనిలోని తొందరపాటు.
 ఆ అర్ధరూపాయే ఉంటే జట్కాబండి కిరాయికైనా అక్కర
 కొస్తుంది. పుస్తకం ఏం ఉద్ధరించను!

పున్నారావు ముఖించిట్లించి—పూర్తిగా ఇష్టంలేక
 పోయినా, ఆ బొమ్మల్ని ఇంకా చాలాసేపు చూడాలని
 పిస్తున్నా, ముందు పేజీల్లో ఏలాంటి బొమ్మలూ, విషయాలూ

ఉన్నాయో చూడాలనిపిస్తున్నా — బలవంతంగా, వెధవ
పుస్తకం, ఇందులో ఏముంది. అన్నట్టుగా అలా చేతుల్లోంచి
వొదిలేశాడు.

అంత అనమానం పొందిన తరవాత, అది దిగమింగు
కుని ఇంకా ఆ పుస్తకాల కొట్టుముందు నిలబడటం సబబు
కాదు గనుక పున్నారావు వెంటనే అక్కణించి కదిలి అడుగు
వేశాడు. జరిగింది తలుచుకుని దాన్ని గురించి ఆలోచించ
టం మనసుకి ఆరోగ్యకరం కాదు గనుక పున్నారావు ఆ విష
యం వెంటనే మర్చిపోయేందుకు వీలుగా మరోసంగతి
మీదికి మనసు తిప్పాడు. ఇందాక జేబులో చెయ్యిపెట్టి
చూసుకుంటే చిల్లర తగల్గేదు. లేదన్నమాట. పోర్టర్ కి
డబ్బివ్వాలసి ఉంటుంది తరవాత. అతని దగ్గర ఉంటుందో
ఉండదో చిల్లర. లేకపోతే ఇబ్బంది. ఇప్పుడే మార్పుకుని
దగ్గరుంచుకోటం ఉత్తమం. టీ సాపులో చిల్లర అడిగాడు.
“తక్కువగా ఉందండీ”, అని ఆముదం తాగిన ముఖం పెట్టా
డతడు. మిఠాయి, పళ్ళు, కిల్లీలు వగైరా సరుకులమ్మే
సాల్ లో అడిగాడు. అతడు, పనిపెట్టుకు ఊరికే చిల్లర
ఇవ్వటం వ్యాపార లక్షణం కాదన్నట్టుగా “ఏమైనా తీసు
కోండి,” అన్నాడు నిర్మోహమాటంగా. ఓ అణా పెట్టి కిల్లీ
వేసుకోవచ్చు ననిపించింది పున్నారావుకి. కాని అదేమంత
అవసరం లేదు. రెండు వక్కపొడి పొట్లాలు కొనొచ్చు.
కాని ఎందుకీ అక్కలేని కొనుగోలు ! అణా ఉంటే పేపరు
కొనుకోవచ్చు, రేపుపొద్దున. లేకపోతే, ఇంకో అణా
వేసుకుంటే బెజవాడలో కాఫీ తాగొచ్చు, లేకపోతే పోర్టర్

కివ్వటానికి సరిపోతుంది. ఎలాగో ఆ పోర్ట రే సంపాదించు కొనాడులే చిల్లర — అనుకుని పున్నారావు “అక్కరేదులే” అనేసి ఆ కొట్టు దగ్గర్నించి వొచ్చేశాడు.

ఎక్స్ప్లెస్ వాయిదాపైకి వొచ్చేసింది. పున్నారావుని ‘జనతా, ఇంటరా, బాబు?’ అని అడిగి మూడో తరగతేనని సమాధానం పొంది పోర్ట పున్నారావు తాలూకు బరువు నెత్తిమీద పెట్టుకుని పరుగుతీశాడు. అతని అడుగుజాడల్లో పున్నారావు బయలుదేరి ఎలాగో ఓ కంపార్ మెంట్ లో సామాన్ల తో సహా తన శరీరాన్ని తోసేసి, ఒక ఊణం గట్టిగా ఊపిరితీసుకుంటున్న సమయంలో “పైమైంది బాబూ, బిగిల్ ఊదారు”, అని హెచ్చరించాడు పోర్ట. పున్నారావు జేబులోంచి రూపాయి నోటు తీసి పట్టుకుని, “చిల్లరియ్యి” అన్నాడు. పోర్ట కొంచెం గాభరాపడి ‘లేదు బాబూ—’ అని, ఐనా నమ్మకం కలగటానికి జేబులో చిల్లర తీసి అరచేతిలో పరిచి లెక్కపెట్టి “ఆరణాలే ఉంది బాబూ”, అన్నాడు.

పున్నారావు అతని మెత్తదనం చూసి ఇద్దరూ మెత్తగా ఉండటం వ్యవహార పరిష్కార సాధనకి పనికిరాదని “ఎలామరి, ఎలాగోచూడు, త్వరగా”, అన్నాడు. పోర్ట హడావిడిగా నలుగురైదుగుర్ని అడిగాడు. పైం ఐపోతోంది. చిల్లర దొరకలేదు. అతని ఆదుర్దా చూస్తే పున్నారావుకి జాలేసింది.

కాని ఏంచేయాలి? జండా ఊపాడు గార్డు. ఇంజన్ అరిచింది. ఇప్పుడు పున్నారావుకి గాభరా పుట్టింది. అతనికి

పోర్టల్ కివ్వాలిసిన రెండణాలు ఎగ్గొట్టాలని ఏకోశానా లేదు. అలాంటి అన్యాయాలు తను ఇంతవరకూ ఎరగడు. ఇంతలో పత్రికల కుత్రాడు 'ఇలస్ట్రేటెడ్ వీక్లీ', సార్ అని కేకేశాడు. పోర్టల్ ఆకుత్రాడిని అడిగాడు. అతనిదగ్గర నాలుగణాలు మాత్రం ఉన్నాయి. పున్నా రావుకి ఆలోచించటానికి వ్యవధి లేదు. రైలు కదిలింది. వెంటనే అతడు వీక్లీ తీసుకుని, మిగతా చిలరలో రెండణాలు పోర్టల్ కిచ్చేశాడు. పోర్టల్ కృతజ్ఞతతో ఊరికే ధర్మం తీసుకున్నట్టుగా ఫీలయినట్టు ముఖంపెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

పున్నా రావు చేతుల్లో "వీక్లీ" చూసి ఇద్దరు కావేజీ సూడెంట్లు తమదగ్గర అతనికి స్థానం ఇవ్వటానికి అభ్యంతరం పెట్టకపోవటంవల్ల, సులభంగానే కూచోటానికి స్థలం దొరకటంచేత పున్నా రావు కుదుకుగా కూచుని పత్రిక అట్టమీద తన పేరు ఇంగ్లీషులో దరాగా రాసి, పేజీలు తిప్పసాగాడు. బొమ్మలైతే ఏవేవో పెద్దపెద్దవీ, రంగు రంగులవీ ఉన్నాయి గాని వాటికింద రాసిన అక్షరాలు పున్నా రావుకి అంతగా కొరుకుడుపడలేదు. తన ఫిఫ్తఫారం ప్రమాణం చదువు ఈ విషయంలో ఎందుకూ కొరగాదని పున్నా రావు తెలుసుకున్నాడు. ముప్పావలా పెట్టి కొన్నాడు. అతని గుండెలు గభేలుమంది. ఆ పత్రిక పట్టుకున్న చేతులు వొణకసాగాయి. ఏం చేసుకునేటు ! అందులోని ఒక్క మాటా తనకి అర్థం కాదు. పదిహేనేళ్ళకిందట ఇంగ్లీషుపుస్తకం పట్టుకుంటే మామూలుగా వొచ్చే తలనొప్పి యిప్పుడు తిరగబెడుతోంది. బుద్ధిపూర్వకంగా కొన్నాడు. కొనేప్పుడు తనకి స్పష్టంగా

తెలుసు—అది ఇంగ్లీషు ప్రతిక అనీ, అది తనకి పరాయిభాష. అనీ. అయినా కొన్నాడు. అవసరం అలాంటిది. సరే. ఇప్పుడేమనుకునీ చేసేదిలేదు. కాని—ఆ సినిమా ప్రతికొన్నా బాగుండిపోయేది. అది ఈ కుర్రాడు ఎందుకు అమ్మకూడదు! ఆ సినిమా ప్రతికే కొంటే—అటు ఆ మాపులోని పెద్ద మనిషికి బుద్ధి చెప్పినట్టూ ఉండేది, తన కోరికా తీరేది! పొరపాటయిపోయింది. పోనీ, తను ఒక్క అణాకోసం లోభించాడుగానీ, ఓ కిల్లీ కొంటే సరిపోయేది గాదూ? తను ఇంత తెలివితక్కువగా ఎలా ప్రవర్తించాడు?

పున్నారావు గతాన్ని గురించి ఇలా విచారిస్తూండటంతో ప్రస్తుతం తన చేతిలోని పుస్తకం సంగతి మర్చిపోయి, అప్రయత్నంగా దాన్ని మూసేశాడు. ఆ సమయంకోసమే కనిపెట్టుకు కూచున్న కాలేజీ కుర్రాళ్లు పున్నారావుపట్ల చాలా గౌరవం చూపిస్తూ, ఓసారి ఆ ప్రతిక తాము చూడటానికి వీలవుతుందా అని అడిగారు. పున్నారావు వెంటనే ఇచ్చేశాడు ఉదారంగా—తన కిప్పుడు చదవటానికి ఎలాగూ తీరిక లేదన్నట్టుగా.

పున్నారావుకి ఆ ప్రతిక రాను రాను ఓ సమస్య ఏవోయింది. దాన్ని చూస్తుంటే అతనికి భయంకూడా వెయ్యసాగింది. కొంపదీసి, తనని ఎరిగున్నవాళ్లు తన దగ్గర ఆ ప్రతిక ఉండటం చూస్తే...

“ఏరోయ్, పున్నారావ్—ఇంగ్లీషుప్రతిక కొన్నావే!” అని ఎవరూ అనలేదుగాని—అన్నట్టే పున్నారావు ఉలిక్కి పడ్డాడు. పెటెఅంతా కలయచూశాడు. ఎవరూ తనకి

తెలిసినవాళ్లు లేదు. రక్షించారు. కాని రైలు దిగగానే ఎవరో తారసపడక మానరు. ఈ కాలేజీకు క్రాశ్మముందే అలా ఎవరైనా తనని ప్రశ్నిస్తే... ఆ క్షణంలో పున్నారావు అనుకున్నాడు—ఈ కుక్రాశ్మ ఈ ప్రతిక కొట్టేసే బావుండునని. ఇంతలో నవ్వులు గలగలా వినిపిస్తే తలెత్తించాడు. ఆ కుక్రాశ్మిద్దరూ నవ్వుతున్నారు. తనని చూసి కాదుగదా అనుకున్నాడు పున్నారావు. కాదు. వాళ్లు అందులోని హాస్యాన్ని దేన్ని గురించో నవ్వుతున్నారు. వాళ్ళలో వాళ్లు మెచ్చుకుంటున్నారు. తను ఆనందించగల పరిస్థితిలో లేనందుకు విచారించాడు. న్యాయంగా అలా ఆనందించగల హక్కు మొదట తనది. తనకి ఆ భాష వచ్చిపడవదు. పోనీ, వాళ్ళని కనుక్కుంటే—కొంతైనా తృప్తి. కాని అలా అడగటానికి మనస్కరించలేదు పున్నారావుకి. వాళ్ళ నవ్వులు ఎక్కువ అవుతున్న కొద్దీ పున్నారావుకి వాళ్లు మండిపోయింది. తన కేదో దురన్యాయం జరుగుతూన్నట్టుగా అతడు బాధపడసాగాడు. తన డబ్బుతో వాళ్లు అన్యాయంగా తనకి దక్కనియ్యకుండా తన హక్కుల్ని భంగపరిచి ఆనందిస్తున్నారు. వాళ్ళ సౌఖ్యానికి, వాళ్ళ సంతోషానికి తను డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టాడు. వాళ్ళకి రైల్లో ఏమీ తోచదని తను వాళ్ళక ప్రతిక కొనిపెట్టినట్టుగా—తను కావలసింది కొనుక్కోకుండా—ఫీలయాడు. పున్నారావులో ఏవో భావాలు పుట్టిపెరిగాయి. తను ఇక్కడ నానాబాధపడుతూ, వాళ్ళని తన ఖర్చుతో ఎందుకు సంతోషపెట్టాలో అతనికి అర్థంకాలేదు. ఆ కోప తాపావేశాల్లో కొంచెం కలుపుగా అడిగాడు: “ఆ ప్రతిక

చూడటం అయితే ఇసారా ఓసారి?" ఆ కుర్రాళ్ళిద్దరూ కొంచెంసేపు ఆశ్చర్యపోయి, తరవాత కాసేపు పశ్చాత్తాప పడి, తరవాత కాసేపు కోపం తెచ్చుకుని ఇచ్చేశారు పున్నారావుకి ప్రతికని. అయితే పున్నారావుకి వెంటనే ఓ సమస్య ఎదురయింది. కొంచెం అనాలోచితంగానే ప్రవర్తించాడని చెప్పాలి. వాళ్ళు చదువుతున్న ప్రతికని అలా అర్ధంతరంగా అడిగి పుచ్చుకున్నప్పుడు దానిభావం ఆ ప్రతిక తను చదవాలిసి ఉంటుందని ఆ పరిస్థితుల్లో అర్థమవుతుంది అందరికీ. అయినప్పుడు తను చదవకపోతే మహా మోటుగా ఉండక తప్పదు. పున్నారావు చచ్చినట్టు పేజీలు తిరగెయ్య సాగాడు. పేజీలు తిరగేస్తుంటే అతనికి కడుపులో దేవినట్టువుతోంది. ముప్పావలా దీనికి తగలేసే బదులు ఆ పోర్టాకి రూపాయిచ్చి ఆరణాలు తీసుకుంటే ఎంత బావుండేది. ఏదో బీదవాడికి సహాయం చేసినట్టుండేది. వాపం, అతనెంత మంచివాడు, రైలు కదిలిపోతున్నా ఆదుర్దాపడ్డాడే గాని, విదిలించి ఒక్కమాటకూడా అనలేదు. అతన్ని చూస్తే తనకి జాలేసింది. తనకి అప్పుడెందుకు తోచలేదు! తనెందుకు అన్ని పొరపాట్లు చేశాడు. తనకి బుర్ర పనిచెయ్యటంలేదు. తనలో ధార్మికగుణం నశించిందా? లేక అసలే లేదా? ఉంటే పోర్టాకి ఎక్కువ డబ్బివ్వటానికి తనెందుకు సందేహించాలిసిన అవసరం కలుగుతుంది. సందేహమేమిటి? అసలా ఆలోచనే కలగలేదు తనకి. చూస్తూచూస్తూ ఎవరూ ఎవరికి ఊరికే డబ్బివ్వరు. నిజం-కాని ఇంచుమించు ఊరికే పారెయ్యటంకంటే పోర్టాకిస్తే ధర్మంచేసిన తృప్తి తనకీ,

నాలుగు డబ్బులు దక్కిన సంతోషం అతనికి ఉండేవి. డబ్బు
గల ఈ కాలేజీ కుక్రూళ్ళ సంతోషానికి పెట్టుబడి పెట్టటం కంటే
ఆ బీదవాడికినే తనకి తృప్తిగా ఉండేది.

పున్నారావు ఆలోచనలకి అంతరాయం కలిగింది.
ఊరి కే ప్రతిక సేజీలు తిప్పుతున్న అతన్ని చూసి కుక్రూళ్ళలో
ఒకడు అడిగాడు “వీక్లీ ఫీచర్స్ లో ముందు మీరేం చదువు
తారండి?”

యథాలాపంగా, ఏదో అభిరుచి కొద్ది ఆప్రశ్న వెయ్య
బడ్డా, పున్నారావుకి మటుకు గాలంగుచ్చుకున్నట్టయింది.
ఆ ప్రశ్నలోని ఇంగ్లీషుమాట—ఫీచర్స్—అంటే ఏమిటో
పున్నారావుకి తెలియలేదు. ముప్పావలా పోయిందని అసలే
తను దిగులుగా ఉంటే ఈ కుక్రూళ్ళు తన మనసుని మరింత
పాడుచేస్తున్నారు. పున్నారావు కొంచెం విసుగ్గా ఉన్నట్టు
తెలియచేసూ అన్నాడు. “ఆం. ఏదో—అన్నీ ఒకటే తెండి...
ఏదో తోచక చదవటమే.” తరవాత ఆ కుక్రూళ్ళు వాళ్ళలో
వాళ్ళే ప్రతికలోని ‘ఫీచర్స్’ గురించి మాట్లాడుకో
సాగారు.

పున్నారావు పరిస్థితిమాత్రం దుర్భరంగా ఉంది.
చేతిలో ప్రతిక వైపు చూసే అతనికేదో బరువుగా ఉంది.
ఎప్పుడూ కానీ దుబారాచేసే ఎరగడు. ఒక్కసారిగా దెబ్బ
తిన్నాడు. ముప్పావలా డబ్బులు ఎక్కడోపోతే అతని కంత
కష్టం ఉండేది కాదు. ఆమాటకొనే తను ఓసారి ఒక
రూపాయి—లాగుజేబుకి చిల్లండటం వల్ల—మరోసారి
టోకరాలో అర్ధరూపాయి, రెండు మూడుసార్లు చిల్లర

మూర్ఖిడిలో, కాతాదార్లకి ఎక్కువగా పొరవాటున ఇవ్వటం వల్ల సుమారు రూపాయన్న రా పోగొట్టుకోవటం జరిగింది. అప్పుడు తాత్కాలికంగా విచారించకపోలేదుగాని ఎక్కువ సేపు మధనపడలేదు. మర్చిపోయి ఊరుకున్నాడు. కాని ఈసారి, ఆ ప్రతిక అంటగట్టుకున్న బరువులా, తనని చూసి నవ్వుతున్నట్టుగా ఉంది. అది తన కళ్ళెదుట లేకపోతే బాగుండు ననిపించింది పున్నారావుకి. ఈ ఊహ కలిగేసరికి ఎక్స్‌ప్రెస్ కృష్ణాబిడిమిదికి చేరుకుని హడావిడి చేస్తూ పోతోంది. పున్నారావుకి ఓ దివ్యమైన ఆలోచన కలిగింది. తల కిటికీలోంచి దూర్చి కృష్ణలోకి చూస్తూ ఆ ప్రతిక నీళ్ళలోకి సూటిగా, ప్రమాదవశాత్తు జరిగినట్టుగా, వొదలేశాడు. “కృష్ణార్పణం”, అనుకుని మనసులో ఓ దణంకూడా పెట్టేశాడు. పీడ వొదిలిందని అనుకుంటూ పెట్టెలోవాళ్ళ కోసం అన్నట్టుగా, “అరెరె, ప్రతిక కిందపడిపోయిందే!” అని కొద్దిగా, చాలా దూరబంధువు పోయినసంగతి తెలిసికొన్న వాడిలా, విచారించాడు. ఈ విషయం విని కాలేజీ కుర్రాళ్లు మాత్రం “ఎంతపని జరిగింది!” అన్నట్టుగా ముఖం పెట్టారు.

“పోతే పోయిందిలెండి, ఏదో ఉబుసుపోకకి కొన్నాను. అది వారం వారం తెప్పిస్తూనే ఉంటానుగనుక, ఇంటిదగ్గర ఇంకో కాపీ ఎలాగా ఉంటుంది.” అనుకోకుండా పున్నారావు అద్భుతంగా కోసేశాడు. ఆ కుర్రవాళ్లు మాత్రం బవే మంచి అవకాశం పోగొట్టుకున్నట్టుగా బాధపడి, “అరె,

అయితే మాకిచ్చేసినా బాగుండి పోయేదికదండీ. మీ పేరు చెప్పకుని కాసేపు చదువుకునేవాళ్ళం. వాల్తేరుదాకా పోవాలి", అన్నారు.

తనపేరు చెప్పకొని...ఎంత మంచివాళ్ళు! తన కామాటే తోచలేదు. పున్నారావు దిగులుగా నీళ్ళల్లో పవీలు కొడుతున్న ప్రతికవైపు చూశాడు.

|||||